

Alternativní zdroje a úspory energie v česko-slovenském pohraničí: zateplená mateřská škola v Pitíně

Rostoucí ceny primárních paliv, a především snaha zlepšit kvalitu ovzduší vedly obce v Bílých Karpatech k hledání alternativ a možností úspor energie. Obec Pitín ve spolupráci s Energetickou agenturou Zlínského kraje a Ekologickým institutem Veronica zateplila svou mateřskou školu netradičně slámou.

Oblast Bílých Karpat na moravsko-slovenském pomezí si díky své odlehlosti uchovávala nedotčenou přírodu celoevropského významu. Vinou velkých vzdáleností a složitého terénu byly v mnoha lokalitách omezeny investice do energetické infrastruktury, což mělo bohužel za následek rozšířené využívání fosilních paliv (zejména hnědého uhlí) k vytápění objektů a k ohřevu vody. Během topné sezóny pak v obcích položených v uzavřených údolích docházelo k výraznému zhoršení kvality ovzduší.

Obce Pitín, Hostětín a Šajdíkové Humence se spolu s občanským sdružením ZO ČSQP Veronica spojily v rámci projektu Přírodní materiály a obnovitelné zdroje pro rozvoj příhraniční oblasti s cílem snížit energetickou náročnost svých zařízení, podpořit rozvoj nových technologií využívajících potenciál slunce a zlepšit stav ovzduší a krajiny. V rámci tohoto projektu byla v nízkoenergetickém standardu zateplena budova obecního úřadu v moravské obci Hostětín. Na východní straně hranice ve slovenské obci Šajdíkové Humence využili projektu k instalaci solárního systému na budovu základní školy. Slouží nejen k ohřevu vody, ale také k výchově žáků. Sluneční kolektory pro ohřev vody byly pořízeny také do školního střediska „Centrum Veronica Hostětín“.

Zateplení budovy mateřské školy v Pitíně slámou

Mateřská škola v obci Pitín na západních svazích Bílých Karpat využívala solární systém vybudovaný svépomocí pro předehřev vody již od devadesátých let minulého století. V posledních letech však tento systém spolu se starým plynovým kotlem dosluhoval a byla nutná jeho náhrada. Současně s tím bylo třeba řešit nevyhovující tepelně-technický stav budovy školy. Proto Energetická agentura Zlínského kraje, o. p. s., (EAKZ) iniciovala projekt zaměřený na zateplení mateřské školy v Pitíně. V rámci projektu „Přírodní materiály a obnovitelné zdroje pro rozvoj příhraniční oblasti“ byla navržena a také realizována rekonstrukce budovy v pasivním energetickém standardu. K zateplení nebylo využito polystyrénu ani minerální vlny, ale tradičního místního materiálu – slámy.

Zateplení stávajícího objektu slámou je v českých podmínkách zcela unikátní, a proto byla tato akce logicky využita i k propagaci využití přírodních materiálů ve stavebnictví. Vnitřní práce a instalace technických zařízení provedly odborné firmy, využívající také místních pracovních sil. Školka získala nový solární systém pro předehřev vody, plynový kondenzační kotel, rekuperační jednotku pro větrání kuchyně a nové úsporné kuchyňské spotřebiče. Vlastní zateplení budovy pomocí 400 mm silných balíků slámy provedli účastníci letního workshopu.

V rámci rekonstrukce byla ještě vyměněna stará okna. Místo nich má pitínská školka nová dřevěná eurookna se zesílenými rámy a trojskly plněnými argonem. Jejich tepelná prostupnost je třikrát nižší než u oken původních. K izolaci stropu bylo opět použito 400 mm silných balíků slámy a 100 mm zafoukané celulózy. Vrstva slámy byla obložena obkladem z desek Cetris, umístěných na nosném roštu. Celkový součinitel prostupu tepla zateplených stěn je $0,15 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$. Energetická náročnost budovy vlivem rekonstrukce klesla z původních $150 \text{ kWh}/(\text{m}^2\text{K})$ na $35 \text{ kWh}/(\text{m}^2\text{K})$. Spotřeba energie na vytápění a ohřev vody byla snížena o 64 % v porovnání s předchozí topnou sezónou.

Na závěr byla vyhlášena soutěž na grafické řešení fasády budovy mateřské školy. Z celkem 24 doručených návrhů byl vybrán návrh mladého studenta architektury, představující dětské motivy s tematikou čtyř ročních období. V říjnu 2009 pak proběhl týdenní workshop malování

fasády, kterého se v průběhu jednoho týdne zúčastnila dvacítko studentů uměleckých a technických vysokých škol. Slavnostní otevření rekonstruované školy proběhlo 8. listopadu 2009. Celkové náklady na rekonstrukci mateřské školy dosáhly 6 milionů Kč, přičemž 90 % této částky je spolufinancováno z Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika 2007–2013.

Ing. Miroslava Knotková,
Energetická agentura Zlínského kraje, o. p. s.

Pohled na zateplenou budovu školky. Foto archiv OÚ Pitín

Zelená nejen na povrchu

Pedagogové pitínské mateřské školy se rozhodli, že se v rámci předškolní přípravy dětí zaměří nejen na vzdělávání o přírodě, ale také na budování environmentálních hodnot a postojů. „Je důležité, abychom o přírodě nejen hodně věděli, ale také pro její záchranu něco udělali,“ sdělila redakci ředitelka školky paní Rozsypálková.

Kromě rekonstrukce budovy se pustili i do úprav zahrady, která školku ze všech stran obklopuje. Díky grantové podpoře ze strany Zlínského kraje (Podprogram pro rozvoj EVVO) a Nadace Veronica mohla v zahradě vzniknout ekovychovná centra. Ke hrám s vodou slouží hloubená studna s mechanickou pumpou a kaskádovitými dřevěnými žlaby či jezírkový mokřad, využívaný především k výuce o životě pod vodou. Se suchozemskými rostlinami se mohou děti seznámit na bylinkovém záhonu a v malém arboretu s místními druhy keřů.

Na osvětových akcích pro veřejnost se podává ovoce ze školního sadu a čaje z bylinek nasbíraných a nasušených přímo dětmi. Ve školce se rovněž třídí odpad a kompostují zbytky ze školní jídelny. Aktivita školky jistě přispějí k zachování zdejší rozmanité krajiny, což by si nejen pedagogický sbor velice přál.

Mgr. Lukáš Kala
Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání